

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

20 Surge, & accipe puerum & matrem eius & vade in terram Israel. Defuncti sunt enim qui querebant animam pueri.

21 Qui confurgens, accipit puerum & matrem eius, & venit in terram Israel.

22 Audiens autem quod Archelaus regnaret in Iudæa pro Herode patre suo, timuit illud ire: & admonitus in somnis, secessit in Partes Galilææ.

23 Et veniens habitauit in ciuitate quæ vocatur Nazareth: vt adimpleretur quod dictum est per prophetas, Quoniam Nazareus vocabitur.

C A P. III.

1 IN diebus autem illis venit Ioannes Baptista prædicans in deserto Iudææ, & dicens.

2 Pœnitentiam agite: appropinquauit enim regnum celorum.

3 Hic est enim de quo dictum est per Isaiam prophetam, dicentem, Vox clamantis in deserto, Parate viam Domini, rectas facite semitas eius.

4 Ipse autem Ioannes habebat vestimentum de pilis camelorum, & zonam pelliceam circa lumbos suos: esca autem eius erat locustæ & mel syluestre.

5 Tunc exibat ad eum Ierosolyma & omnis Iudæa, & omnis regio circa Iordanem.

mortui sunt Israel in terram & vade & matrē ei⁹ puerum accipe surge
20 קום דבר לטליא ולאמה וזל לארעא דיסריל מיתו
accepit surgēs & Ioseph pueri animant qui querebant illi enim sibi
להון גיר הנון דבעין הון נפשה דטליא 21 ויוסף קם דבר
audiuisset autē cum Israel in terram & venit & matrē ei⁹ puerum
לטליא ולאמה ואתא לארעא דיסריל 22 כד דין שמע
timuit patre suo Herode pro in Iudæa rex esset quod Archelaus
דארכלאהוס הוא מלכא ביהוד חלפ הרודס אבנהו דחל
in regionem vt iret per somnium ei & visum est illuc ire
דנאזל לתמן ואתהו לרה בחלמא דנאזל לאתרא
vt Nazareth quæ vocatur in ciuitate habitauit & veniens Galilææ
דנלילא 23 ואתא עמר כמדינתא דמתקריא נצרת אוק
vocateur quod Nazaren⁹ p prophetā q dictum est id impleteretur
דנתמלא טרס דאתאמר בנביא דנצריא נתקריא :

3 caput Epiphaniæ festo
דעאדמא דדנחא קפלאון ג
& prædicabat baptista Ioannes venit iplis diebus autem in illis

1 בחון דין ביומתא הנון אתא יוהנן מעמדנא ומכרו הוא
& dicebat Iudææ in deserto
regnum appropinquat respicite & dicebat Iudææ in deserto

2 תובו קרבת לה מלכותא
vox prophetæ Isaiæ p manū q dict⁹ est ipse enim hic celorum
כחורבנא דיהוד ואמר 2 תובו קרבת לה מלכותא

3 הנו גיר הו דאמיר ביד אשעיא נביא קלא
semitas eius complanate Domini vias parate in deserto clamantis
דשמיא 3 הנו גיר הו דאמיר ביד אשעיא נביא קלא
דקרא בחורבא טיבו אורחא דמריא ואשוו לשביליהו
camelorum de pilis vestimentum suum habebat. Ioannes autē ipse

4 הו דין יוהנן איתוהו הוא לבושה דסערא דגמלא
& mel locuste & esca eius Iubos suos circa pellicem mediū & cingulā
& mel locuste & esca eius Iubos suos circa pellicem mediū & cingulā
ואסר העא דמשבא על הצוהו ומאכולתה קמצא ורבשא
Iudæa & omnis Ierusalem ad eum exibat tunc agreste

5 הידין נפקת הות אורשלם וכלה יהוד
Iordanem quæ circa regio & omnis
דברא 5 הידין נפקת הות אורשלם וכלה יהוד
וכלה אתרא דחדרי יורדנן
& omnis Iordanem quæ circa regio & omnis

20 ἐγενήθη πῶς λέγει τὸ παιδίον, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραὴλ. τῶν ἄλλων δὲ οἱ ζητούντες
τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. 21 ὁ δὲ ἐγενήθη πῶς λέγει τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραὴλ.

22 αὐτὸς δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἐπὶ τῆς Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη αὐτὸν ἐκεί ἀπὸ τῆς
ματιᾶς δὲ κατ' ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας. 23 καὶ ἦλθεν ἀναψάσκων εἰς τὸν ποταμὸν Ἰορδάνου
Ναζαρεθ. ὅπως πληρωθῆ τὸ ρητὸν ἐξ αὐτῶν, ὅτι Ναζαρεῖος κληθήσεται.

Κεφ. Γ.

1 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἦλθεν ἰσραήλ βαπτιστὴς ὁ βαπτιστὴς, κηρύσσων ὅτι ῥῆμα τῆς Ἰουδαίας, καὶ λέγων, με-
τανοεῖτε. ἦρχεν γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ οὐρανοῦ. 3 εἰς τὸ ῥῆμα ὁ ρητὸς Ἰωάννου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Φωνὴ
βοῆστος ἐν τῇ ἔρημῳ, ἐπιμαρτυροῦν τὴν ὁδὸν κυρίου, δι' ἧς ποιεῖτε τὰς περὶ ἑαυτῶν αὐτοῦ. 4 αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ
ἔσθημα αὐτοῦ ἐκ τῶν σκευῶν καμήλων, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὸ ὀσφυῖ αὐτοῦ. ἡ δὲ τροφή αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ
βότρυ ἀγροῦ. 5 πᾶσι οὖν ἠρχόμενος ἰεροσόλυμα, καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία, καὶ πᾶσα ἡ περὶ Ἰορδάνου.

peccata sua confitentes flumine in Iordane ab eo & baptizabantur
 6 ועמדיו הו מנה ביורדנן נהרא כד מודין כהטהיהון
 venientes Sadduceis & phariseis & multos autem videret cum
 7 כד הוזה דין סגיא מן פרישא ומן זדוקי דאתין
 fugere ostēdit vobis quis viperarum progenies illis ait vt baptizaretur
 למעמד אמר להון ילדא דאכרנא מנו הויכוו למערק
 penitentia qui sint digni fructus igitur facite ventura ira ab
 8 מן רונא דאתא עבדו חכיל פארא דשוין לתיבותא
 Abraham nobis fit quod pater in aīab' vestris & dicatis cogitētis neque
 9 ולא תסברון ותאמרון כנפשכון דאבא אית לן אברהם
 lapidibus istis ex Deus quod potest enim vobis ego dico
 אמר אנא לכון גיר דמשכח אלהא מן הליו כאפא
 radicem ad posita est securis autē ecce ipsi Abrahæ filios suscitare
 למקמו בניא לאברהם 10 הא דין נרנא סיס על עקרא
 exciditur facit non bonos que fructus igitur arbor omnis arborum
 דאילנא כל אילנא חכיל דפארא טבא לא עבד מתפסק
 ad penitentia in aqua vos sum baptizans ego in ignem & cadit
 ונפל כנורא 11 אנא מעמד אנא לכון כמיא לתיבותא
 calcamenta eius sum dignus nō cuius pater me est fortior venit q post me verō ille
 הו דין דבתרי אתא חסין הו מני הו דלא שוא אנא מסנוהי
 & in igne sancto in spiritu vos baptizat ipse portare
 למשקלו הו מעמד לכון ברוחא דקודשא וכנורא
 cogit & triticum areas suas & repurgat in manu ipsius ventilabrum cuius
 12 הו דרפשא באידה ומדכא אדרוהי וחטא כנש
 tunc extinguitur qui non igni comburit & paleam in horrea sua
 לאוצרוהי ותכנא מוקד כנורא דלא דעבא 13 אידין
 ab eo vt baptizaretur Ioānes ad in Iordanem Galilæa à Iesus venit
 אתא ישוע מן גלילא ליורדנן לות יוחנן דנעמד מנה
 à te necesse habeo ego & dicebat cum prohibebat Ioānes autem ipse
 14 הו דין יוחנן בלא הוא לה ואמר אנא סניק אנא דמנך
 venis ad me & tu baptizari
 אתעמד ואנרת לותי אתירת

6 Et baptizabantur ab eo in Iordane, confitentes peccata sua.
 7 Videns autem multos Phariseorum, & Saduceorum venientes ad baptismum suum, dixit eis, Progenies viperarum, quis demonstravit vobis fugere à ventura ira?
 8 Facite ergo fructum dignum penitentia.
 9 Et ne velitis dicere intra vos, Patrem habemus Abraham. Dico enim vobis quoniam potens est Deus de lapidibus istis suscitare filios Abraham.
 10 Jam enim securis ad radicem arborum posita est. Omnis ergo arbor quæ non facit fructum bonum excidetur, & in ignem mittetur.
 11 Ego quidem baptizo vos in aqua in penitentiam: qui autem post me venturus est fortior me est, cuius non sum dignus calcamenta portare, ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto & igni.
 12 Cuius ventilabrum in manu sua, & permundabit aream suam: & congregabit triticum in horreum suum, paleas autem comburet igni inextinguibili.
 13 Tunc venit Iesus à Galilæa in Iordanem ad Ioannem, vt baptizaretur ab eo.
 14 Ioannes autem prohibebat eum, dicens, Ego à te debeo baptizari, & tu venis ad me?

6 και εβαπτίζοντο εν τη Ιορδάνη ἕως αὐτοῦ, ὁμολογοῦντες τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν. 7 ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἑρχομένους πρὸς τὸ βαπτισμα αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς ἰσχυρῶς λέγων, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; 8 ποιῆσατε οὖν καρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας. 9 καὶ μὴ δοῦντε λέγετε ὅτι ἑαυτοῖς, πατέρα ἔχοντες τὸν Ἀβραάμ. λέγω ὑμῖν, ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ λίθων ταύτων ἐργάσαι τέκνα τοῦ Ἀβραάμ. 10 ἤδη δὲ ἔστιν ἡ ἀξιοῦσα σέρις τῆς ῥίζης ἐν ἡμῖν καὶ ταῦτα. πᾶς οὖν ἐν δένδρῳ μὴ ποιεῖ καρπὸν κατὰ λόγον, ἀκαθάρτου καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 11 ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετανοίαν. ὁ δὲ ὀπίσω μου ἔρχομένου, ἰσχυρότερός μου ἔσται, ὃς ἐκ εἰμὴ ἰσχυρὸς τῶν καρπῶν ἐστί. αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι καὶ ἕλαι. 12 ἔτι ἔτι πῦρον ἐν τῷ ἕλαι αὐτοῦ, καὶ ἀκαθάρτου τῶν ἁγίων αὐτοῦ εἰς πῦρ κατασφύσει: τὸ δὲ ἄχρον καταλαύσει πῦρ ἀσβεστόν. 13 τότε ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς τὴν Ιορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, τὸ βαπτισθῆναι ἑαυτοῦ. ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτὸν, λέγων. 14 ἐγὼ ἔρχομαι ἔχων ὕδωρ ὅς βαπτίσω ὑμᾶς, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς με;

15 Respondens autem Iesus, dixit ei, Sine modò. Sic enim decet nos implere omnem iustitiam. Tunc dimisit eum.
 16 Baptizatus autem Iesus, confestim ascendit de aqua, & ecce aperti sunt ei cæli: & vidit Spiritum Dei descendentem sicut columbam, & venientem super se.
 17 Et ecce vox de cælis dicens, Hic est filius meus dilectus in quo mihi complacui.

C A P. IIIII.

1 Tunc Iesus ductus est in desertum à Spiritu, ut tentaretur à diabolo.
 2 Et cum ieiunasset quadraginta diebus & quadraginta noctibus, postea esuriit.
 3 Et accedens tentator, dixit ei, Si Filius Dei es, dic ut lapides isti panes fiant.
 4 Qui respondens dixit, Scriptum est, Non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo quod procedit de ore Dei.
 5 Tunc assumpsit eum diabolus in sanctam civitatem, & statuit eum super pinnaculum templi, & dixit ei.
 6 Si filius Dei es, mitte te deorsum. Scriptum est enim, Quia Angelis suis mandavit de te, & in manibus tollent te, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum.

enim sic modò sine illi & ait respondit Iesus autè ipse
 הו דינ ישוע ענה ואמר לה שבוק השנת הכנא ניר
 baptizatus eum omisit eum & tunc iustitiam omnem ut impleram nos decet
 יאן לן דנמלא כלא כאנותא והדין שבקהו כר עמד
 & vidit cæli ei & aperti sunt aqua ex ascendit statim Iesus autem
 דינ ישוע מהרא סלק מן מיא: ואתפתח לה שמיא והוא
 & ecce super eum & veniit eolubâ sicut descendentem Dei spiritum
 וראה דאלהא דנתתא איך יונא ואתת עלוהו: והא
 cõplacui mihi in quo dilectus filius meus hic est que dicebat cælis de
 קלא מן שמיא דאמר הנוברי הביבא דבה אצטביתו

4 caput quadragesimæ & oblatio ieiunij introitus in sabbatho vnius
 דחד בשבא דמעלי צומא וקורבא דארבעין וקפלאון ד
 in desertum sancto spiritu à ductus est Iesus tunc
 הידין ישוע אתדרבר מן רוחא דקודשא למדברא
 & quadraginta diebus quadraginta & ieiunavit crimiatore à ut tentaretur
 דנתנסא מן אבלקראצא: ועם ארבעין אימטין וארבעין
 si ei & dixit qui tentat ille & accedens esuriit verò postea noctibus
 לילון אחרית דינ כפון וקרב הו דמנסא ואמר לה אן
 ille panis fiant lapides ut isti dic Dei es filius
 ברה אנת דאלהא אמר דהלין כאפא נהוין לחמא: והו
 vivit solo in pane quodd non scriptum est & ait respondit autè
 דינ ענא ואמר כתיב דלא הוא בלחמא בלהור השת
 Dei ore de quod procedit verbo in omni sed hominis filius
 ברנשא אלא בכל מלא דנפקא מן פומה דאלהא:
 super & statuit eum sanctam in civitatem accusator ille assumpsit eum tunc
 הידין דברה אבלקראצא למדינת קודשא ואקימה על
 Dei es filius si illi & ait templi pinnaculum
 כנפא דהיכלא ואמר לה: אן ברה אנת דאלהא
 de te mandabit quia angelis suis enim scriptum est deorsum te mitte
 שרי נפשך לתחר כתיב ניר דלמלאבוהו נפקר עליך
 pedè tuum ad lapidem offendas ne tollent te manibus suis & in
 ועל אידהוון נשקלונך דלא תתקל בכאפא דגלך:

15 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, ἄφες δὲ ἡ ἐγὼ ἵνα ἑπείρω ἡμῖν πλῆρωσιν πάντων δικαιοσύνην, ὅτι ἀπὸ πάντων αὐτῶν. 16 καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς, αὐτὸς ἐβύβη ἀπὸ τοῦ ὕδατος καὶ ἰδοὺ ἀνεῴχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδεν τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ καταβαίνον ὡσεὶ περιστερᾶν, καὶ ἔρχομενον ἐπ’ αὐτόν. 17 καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσα, ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

Κεφ. Δ.

1 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέχθη εἰς τὴν ἑρήμον ἵνα τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ ἐπιβῇ αὐτῷ. 2 ἔπειτα πνεῦμα ἡμῶν ποταμοῦ ἐστρατεύσατο, ἔκλυσε τὰ ὕδατα ἐν ἑσπέρῃ, ὅπως ἐκείνη ἡμερὰ εἴη ἡμερὴ ἀνάστασις. 3 ἔπειτα ἔβη αὐτὸς ἐκ τῆς ἑρήμου εἰς τὴν γαλιλαίαν. 4 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτὸν, εἰ πρὸς μὲν ἡμεῖς (ἡσ) εὐδοκίαν ἔχεις, ὅτι πνεῦμα τοῦ θεοῦ ἐπιβῇ αὐτῷ, ὅπως ἐκείνη ἡμερὰ εἴη ἡμερὴ ἀνάστασις. 5 πρὸς δὲ τὸν λαόν, ὅτι εἰς τὴν γαλιλαίαν ἐβῆ αὐτὸς ἐκ τῆς ἑρήμου. 6 εἰς τὴν γαλιλαίαν ἐβῆ αὐτὸς ἐκ τῆς ἑρήμου, ὅπως ἐκείνη ἡμερὰ εἴη ἡμερὴ ἀνάστασις.

Ait illi

